

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi romai kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajukért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

Ugy e Lap szellemi részét illető cikkeik, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.

Kétszeres feltámadás.

Egész Magyarország, de főképen annak erdélyi része kétszeres feltámadási ünnepet ült meg az idén.

A kereszténység milliói két héttel ezelőtt ünnepelték a husvéti szt. ünnepet, ma egy hete pedig másodsor ünnepelte az erdélyi magyarság husvéti feltámadását.

Valódi feltámadás ez a hosszantartó, halálhoz hasonló káros és kárhozatos közönyből, melybe a magyarság elmerült volt.

A feltámadás napja azonban most felvirradott s Magyarország évkönyveiben az 1885 ki április 11 és 12-ke arany betűkkel lesz beírva!

Tudjuk mindnyájan igen jól, hogy a mindinkább elharapódzott hazafiatlanság következtében a magyarság, kivált az erdélyi részeken eloláhosodott, elcsenevészedett, a körülményektől behálózva, elpártolván saját véréből, saját nemzetétől, mindenkiből kivetkezett, mi csak magyar eredetére emlékeztethette volna.

Láttuk, éreztük, tudtuk e síralmas állapotot — sajnálkoztunk fölötte, de mit sem tettünk ennek megállítására.

Ezen nemzetirtó állapot azonban nem maradhatott már sokáig így, mert hazánk nagy Istene könyörült rajtunk — nem engedvén, hogy kies országunk bujdosók völgyévé váljék. Szent sugallata folytán utóbbi időkben mindinkább tüntek fel itt-ott egyes jelek, melyekből a magyarok felébredését kimagyarázni lehetett.

S íme a teljes felébredést most tapasztaltuk s csak az imént voltunk annak tanúi, midőn Kolozsvárt az erdélyi magyar közművelődési egyesületet megalakulni láttuk! Az erdélyi magyar közművelődési egyesület mindenestre oly nagy horderejű jelenség hazánkban, hogy az senkit érintetlenül nem hagyhat s mindenik jó hazafit a legmelegebben fogja érdekelni.

Eppen ezért lehetett már a megalakulás előtt is

sokat hallani és olvasni a napilapokban ezen egyesület mellett vagy ellene szóló cikksorozatokban.

De ám, nem mind igaz, a mit a lapokban nyomtatnak!

Sokan tulbecsülték, sokan kicsinyelték és nem kevesen károsnak és a magyar nemzet hátrányára nyilvánították e mozgalmat. Mi ezen vélemények közül egyikhez sem csatlakozunk feltétlenül, hanem megtartjuk a két szélső közt a középutat.

Igen vérmes reményeket nem köthetünk még ezen egyesületnek csak a jövőben megérlelődő gyümölcseihez, de azért még sem kicsinyelhetjük, mert tanúi voltunk azon 7—800 hazafi nemes lelkesültségének, kik április 12-én Kolozsvárt a nagy redoutteremben az egyesület megalakulásánál jelen voltak s a megalakulást eszközölték. Fültanúi voltunk a díszes névsor felolvasásának, mely felsorolta azon hazafiak tisztelt neveit kik jelen ugyan nem voltak az ünnepélyen, de pénzáldozattal s szellemi támogatással a szent ügy előmozdításához nagy hatással járultak.

Ily körülmény mellett a kicsinylés nagy bűn volna.

Azon feketelátóknak véleménye, t. i. hogy ezen egyesület a magyar nemzet kárára lehetne, egyszerűen csak el kell vetni; ezen balvéleményt tekintetben sem vehetjük, mert ez csak a magyar nemzet ellenségeitől, vagy az ügy tényleges mibenlétét nem ismerőktől származhatik.

Roszakarát és tudatlanság pedig nagy figyelemre sehol sem tarthat igényt!

Ha ezen már létesült egyesületnek háározottan kimondott célját szemügyre vesszük s jól megfontoljuk, akkor bizonyára mindenik helyesen gondolkozó, hazánkat szerető kebel örömtelten fogja azt a meggyőződést szíve belsejében ápolni, hogy a közművelődési egyesület elsősorban úgy az egyes magyar családok, valamint az összes magyarságnak, de másodsorban, az összes honpolgároknak és így az egész ország hasznára és felvirágoztatására létesült.

Az egyesület czélja pedig abban áll, hogy az erdélyi részekben a hazaiságot fejlessze nemzeti irányu művelődés által.

Üdvözljük tehát ezen egyesület létrejöttét, mert az egyesített erő sokat tehet, sokat mivelhet, mit egyesek tenni, művelni sohasem képesek.

Ezen egyesület áldásdus működéséről hazánkra nagy haszon fog érni majd akkor, ha az ujonan létesítendő cseh házak, óvodák, nép- és polgári iskolák megszorított száma, vagy a már létezők felsegélyezve több erőt kifejthetvén, a magyar szó és magyar szellem terjesztését feladatukképen buzgón teljesíteni fogják.

Üdvös hazánkra nézve ezen egyesület megalakulása, mert hová leend majd a magyar nemzet, ha az eddigi állapot még tovább is így tart s ha a német Schulvereinek 425,000 tagja, a szláv jótékonyági társulat, a Matica scuolszki, a Scuola romana, a Lumina, a tót Matica és az Associatione Transsylvania társulatok ezer meg ezer tagjai lázas tevékenységgel működnek saját érdekükben, mely érdekek bizony csak igen ritkán a magyar nemzetével azonosak, de talán többnyire ellenkezők!

Hová leend tehát idővel a magyar nemzet, hogyha a magyar ember mindezen szomorító tények látára és tapasztalatára csak összefont karokkal tétlenül a levegőt nézi, a multaknak dicsőségét szüntelenül emlegeti és a jelen kiállhatatlanságát ledorongolja, — de emellett e rosznak javítására mit sem tesz?!

Hová leend egykor a magyar nemzet, ha évről-évre emberekben és vagyonban csak veszteséget jegyezhet fel szomorúságos évkönyveibe!?

De már nem feltjük többé a magyar nemzetet, és azért el ezen sötét képekkel — megalakult az *erdélyrész-i közművelődési egyesület*, — felvirradott ezzel a legszebb reggellünk: mert ezen egyesülettevékenységétől, üdvös hatásától a magyar nemzetre, édes hazánkra háromlő minden jót reméllünk, minden jót várunk és várhatunk is.

Üdvözljük tehát újból és ismételten a megalakult magyar *közművelődési egyesületet*.

Dr. Userni Béla.

Jegyzőkönyvi kivonat

a felső-iki esperes-kerületi papságnak Cs.-Szent-Mihályon, a plebániái lakban, 1884-ik évi november hó 18-án megtartott őszi gyűléséből.

Szent Mise után a plebániái lak tanácskozási termébe vonulva elnök főesperes főtisztelendő Péterffy József ur a gyűlést velős és leikes beszéddel megnyitja.

Előlegesen is kijelenti, miszerint ezen összegyűlés megtartását, azért halasztotta a szokottnál később időre, mert először az esperesi látogatást szándékozott elvégezni s annak eredményéről tekintettel főképpen a templomi pénztárakra, azoknak vagyoni kezelésére, s tekintettel az iskolákra, a gyűlés színe előtt kívánt referálni, s e tekintetben való észrevételeit megtenni, miről a tanácskozás sorrendjének 2-ik pontjánál bővebben fog szólni. Felhívja a kerületi papság áldozatkésztségét az országos kath. tanítói segélyalap gyámolítására; üdvözlő az egy-

nek kivételével teljes számmal megjelent kerületi papságot, bemutatja a kerületnek egy új tagját t. Kiss Dénes taploczai exozitus segédlelkész személyében, ajánlja őt a kerületi papság szívélyes és testvéries szeretetébe és a gyűlést az urnak Szent-Nevében megnyitottnak nyilvánítja. —

Ezután felolvastatván a kalocsai Tartományi Zsinatnak fejezete: „De studiis in sacerdotio prosequendis“ áttér a gyűlés az értekezletre kijelölt tárgyaknak tárgyalására.

A kerületi főesperes referál az esperesi kerületben megtartott esperesi látogatás eredményéről, tekintettel főképpen a) a templom pénztárakra és b) az iskolákra, mely referadájában szóról-szóra ezt mondja: Az esperesi visitát hála az ég urának az egész esperesi kerületben elvégeztem.

A leltározás, melynek hasznosságát és szükségességét más alkalommal volt szerencsém részletesen kimutatni, a templomok alapítványai, tőkék és készpénzeinek rovancsoltatása, minden plebániában megtörtént. Mily eredményel? tanuskódnak a közösen felvett jegyzőkönyvek.

A leltár egy helyen hiányzik, de bizom a férfiasan adott ígéletben, hogy a lehető legrövidebb idő alatt kezemre juttatandja. A gyertyát véka alá rejteni soha sem szerettem; ezen első esperesi visita alkalmával is tapasztaltam, hogy eltekintve itt-ott felmerült csekély fogvatkozásoktól, nálunk rend van, és büszkének érzem magamat, ill. esperesi kerület élén állhatni.

A pénzek kezelésére nézve még a következőket tartom szükségesekeknek:

1. A régi kötvényeket meg kell ujittatni, két biztos kezes által aláíratni.
2. Ötven forinton felül be kell tábláztatni.
3. Váltóra nem kell kiadni.
4. 8 százalékra, mint törvényes kamatra fel kell emelni.
5. A két kulcsal ellátandó pénzszekrény nem a megyebírónál, hanem a lelkész lakban tartandó; és abba a pénzt, kötvényeket, naplót és más ide tartozó irományokat be kell helyezni.

A pénz kezelést nem szabad csak a megyebíróra bízni; egy krajczár kiadásnak sem szabad történni a lelkész tudta és aláírása nélkül.

6. A kötvényeket, nyugtákat kellő bélyeggel el kell látni. —
7. A számadásokat évről-évre be kell terjeszteni és semmi szín alatt el nem mulasztani.

8. A legutolsó püspöki felmentvény csatolandó, úgy a kötvények másolatai is.

9. Az ellen nyugták részletesen, az adósok neve alatt hozzácsatolandók.

10. Az ájtatos alapítványok számadásához, az alapítók névsora szándéka, pénztőke mennyisége, a tett alapítvány ideje, pénzben, vagy ingatlanokban hagyatott-e? rovatonkint kitüntetendő.

Végre:

11. Mind a templom, mind pedig az ájtatos alapítványok pénzeiről, ingó és ingatlan vagyonáról egy be- kötött könyv készítenő, a melybe az elkészített számadások szóról-szóra beirandók lesznek, ez felette szüksé-

ges! merülhet fel kérdés egy, vagy más tárgyról, ez lesz a legbiztosabb kalauz és tanácsadó. — És most már át-
tértek az iskolákra. Erre vonatkozva csak annyit jegyzek
meg most, hogy az elmúlt években duló ragályos dyphter-
itis miatt, mely annyi ártatlan kisdedet elsepert, a tan-
kötelesek száma megcsappant ugyan, azonban a tankö-
telesek számához mérten sok helyt a feljárás rendetlen.
Azért felkérem a plebános urakat, sziveskedjenek a szü-
lők és előjárók előtt szigoruan fellépni, hogy küldjék és
parancsolják büntetés terhe alatt is — a gyerekeket isko-
lába, ha föllépésök sikertelen lenne a szolgabíró és kir-
tanfelügyelői hivatait kell megkeresni, úgy hiszem fáradságuk
gyümölcsöző leend.

A főesperes urnak ezen esperesi visita alkalmából
kifolyó fennírtt — a plebániákat, templomokat, ezek
pénztárait, ingó és ingatlan vagyonnak szabályszerű ke-
zelési módozatait; nem különben az iskolákat illető —
fontos nyilatkozatai a gyűlés által eber figyelemmel meg-
hallgatván:

Indítványoztatik, miszerint: különösön azon indok-
ból, mert a községi előjárók több helyen a lelkészeknek
mint iskolai igazgatóknak tanügyi felhívásait csekély,
vagy épen semmi figyelemben sem részesítik, bizassék
meg a főesperes ur, miszerint a kerületi papság nevében
taajja meg a járási szolgabíró urat aziránt, hogy uta-
sítsa a községi előjárókat, miszerint valahányszor tanügy-
ben a lelkészek által felhivatnak, tartsák kötelességöknek
az ily felhívásnak lelkiismeretes pontossággal megfelelni,
csakis így lehetvén a hanyag iskoláztatás szülte bajok
megorvosolni.

Az indítvány egyhangulag határozattá emeltetik s
annak végrehajtásával a főesperes ur megbízatik.

— Az ismétlő iskoláknak a törvényes időben való
beállítás.

Ha sok gondot ad a lelkészkedő papságnak a min-
dennapi tanköteleseknek az iskolába való rendes feljára-
tása, sokkal több nehézséggel jár az ismétlő iskoláknak
törvényes időben való beállítás és a szorgalom időnek
pontos, a törvény kívánalmaihoz mért betartása. Az is-
métlő iskolások ugyanis, vagy szolgálatban álló cselédek
vagy a szülői háznál is a gazdálkodás körül foglalkoz-
nak, sőt a Csik-megye igen sok községében divó téli
pásztorlás miatt sokan nem is tartózkodnak a községben.
A lelkészkedő papság ezen a bajon is, miután a szép
szó és intés igen sok esetben hatástalannak bizonyul,
csakis a politikai hatóságok erőes támogatásával vél se-
gíthetni. — Azért a szolgabírói hivatal ez ügyben is erély-
es intézkedés megtételére felhívandó lesz az esperesi
hivatal által.

— Az országos kath. tanítói segély-alapnak a kerületi
papság által való támogatásának ügyében határoztatik:

Az országos kath. tanítói segély-alap, elismeréssel a
kezdeményező magas Főpapság iránt, lelkesedéssel fel-
karoltatik és abba az egész kerületi papság pártoló ta-
gokul beiratkozik.

— Az egyházmegyei segély-alapba a tagdíjak befizetése:

Befizetett összesen: 42 frt és 1 drb. cs. k. arany.

Indítványoztatik, miszerint tekintettel azon körülményre, hogy az egyház megyei segélyalap köztudomá-

sulag ez ideig legnagyobb részben a tanítók és tanítói
állomások dotációjára fordított; tekintettel arra, hogy
a lelkészkedő papság a tanítói egyletek pénztárába és
most az országos kath. tanítói alapba is fizet; tekintettel
arra, miszerint a lelkészkedő papságnak különben is mos-
toha időviszonyok folytán megcsappant jövedéke a sok
czimű és nemű fizetések által igen sok oldalról igénybe
van véve: kéressék meg püspök ur ő nagyméltósága,
miszerint az egyházmegyei tanítói segély-alapba való befizeté-
seket — miként ezt már más alkalommal is bátorkodott
a kerületi papság kérni — jövőre vagy végképpen be-
szüntetni, vagy legalább a szegény lelkészek felségítésére
is a szűkebb jövedékű lelkészi állomások javadalmazására
fordítani méltóztassék.

Az indítvány annak élénk megbeszélése után hatá-
rozattá emeltetik és Püspök ur ő Nagyméltósága ez
értelemben a legalázatosabb fiui tisztelettel megkéretik.

— A Szent-László társulatba a tagilletékek befizet-
tetnek. Befizetett összesen 10 frt 02 kr. 0. é.

— Indítványoztatik, miszerint a kepeügyi rendszeresi-
tése czéljából a f. évi szept. hó 10-én Csik-Csicsóban
megtartott rendkívüli gyűlésen felvett jegyzőkönyv is ez
alkalomból felolvastassék.

A jegyzőkönyv felolvastottván, teljartalmulag hely-
ben hagyatik. — miszerint: ezen jegyzőkönyv másodla-
tilag az erdélyi kath. status gyűlés által kiküldött „Ke-
peügyi-bizottságnak“ tanulmányozás és szives pártolás
czéljából megküldessék, melylyel a kerületi jegyző meg-
bizatik.

Murányi Kálmán,
kerületi jegyző.

T Á R C Z A.

Csanád vitéz.

— Történelmi elbeszélés. —

K. Gyárfástól.

(Vége.)

Csanád a királyi udvarban tartózkodván: az ország
nagyjainak szeretetét igen rövid idő alatt kiérdemelte,
mert vitézi tetteiről még mint fiatal levente hirneves volt
s azonkívül a királylyal való rokonsága is emelte az ud-
var környezetének és az országnagyok tiszteletét iránta;
míg ő sóvárgással várta az alkalmat, hogy rokonai és
alattvalói hűségét ura és királyának bebizonyítsa, mire
nem sokáig kellett várakozni mert menekülése után alig
két hónapra gyors hire kerekedett, hogy Ohtom Maros-
várának ura Marosmentén pusztirani kezdett, hozzápártol-
ván az új hittel elégedetlen magyarok közül is sokan.
A jó királynak Istvánnak azt nem szabadá túrnia. Azért
figyelmét országa sértetlenségének megóvására s Ohtom
megfékezésére fordítá. Maga körégyűjté tehát hadainak
alvezéreit és országának nagyjait s felszólítá:

„Készüljetek harczra ellenségem Ohtom ellen s fog-
laljátok el országát.“ Mely beszéd közben még mindig
vizsgálja vala Csanádot, hogy hűsége annál jobban bebi-
zonyodjék. Samint Csanád ezt hallotta, fölötte megörven-
de. S aztán folytató a király mondván: „Válaszatok ma-

gatok közül oly férfit, aki a háboruban vezérünk legyen.“ Kik is válaszolva mondanak: „És kit lehetne alkalmasabbat találni Csanádnál?“ Kit is vezérökké választának.“

Csanád felel.

„Amint uramnak királyomnak tetszik; a keresztények közt új keresztény vagyok; újonnan kereszteltetve, új harcot akarok állani; kész vagyok veletek élni és halni. Szálljatok ki tehát és harcoljunk uram királyom ellenségei ellen!“

A királynak Ohtom ellen indítandó hadjárat ügyében országnagyaival tartott ezen tanácskozása után pár hónappal később egy hatalmas hadsereg kelt át a Tiszán élén Csanád vezérrel. Vallásosság és szabadság szót lángjai égtek a vitézek szemeiben, vágyva várván a pillanatot, midőn az ütközetre megfújják a tábori kürtöt.

Hatalmas volt az ellenfél Ohtom ereje is. Népei öregjeit és ifjait zászlói alá szólítá visszavinni a bolgárok régi dicsőségét...

Az ellenséges hadak első összecsapása Szőreg és Kanizsa táján történt. Mint mikor két óriás felhő össze-csapva ijesztő menydörgés rezegetti meg a földet s a vilám szikrázva csap a földre le, itt gyujtogatva s vést hagyva maga után: oly rettenetes és véres vala az első küzdelem; s mégis győzelemmel egyik sem dicsekedhetett, mert az éj beszüntetve a harcz további folytatását, éjjeli táborba kényszeríté a feleket, mialatt mindkét fél őrszemei főnvrirrasztva ide s tova nyargalásznak vala.

A mostani világ embereinek meg van azon rossz szokásuk, hogy dolgaikhoz rendesen Isten segédelmének kérése nélkül kezdenek; azért nem csoda, ha munkáik után hiányozni is szokott az ohajtott eredmény; mert valódi igazság ez: hasztalan az ember iparkodása, ha nem járul hozzá Istennek áldása. Ez pedig csak úgy követi fáradsalminkat, ha keressük és kérjük is Istentől. Csanád vitéz is egyedül Istentől várta seregének győzelmét. Azért az „éjjet álmatlanul töltvén, szent György vértanút kéri vala, hogy az ég urától eszközödjön neki segédelmet és fogadást tőn, hogy ha ellenségén győzelmet veend, imádkozása helyén, a hol térdeit a földre hajtotta tiszteletére monostort épít. S a mint a tulságos munka és fáradtság miatt álomba szenderült: álmában lábai mellett álló egy oroslán alakja jelenék meg, mely mondá neki: „ember! mit alszol, kelj fel hamar! Fújd meg a kürtöt, indulj a harczra és meggyőződ ellenségedet.“ S amint fölébredt, úgy tetszik vala neki, mintha két ember ereje szállta volna meg. Azért is összehíván seregét, álmát, melyet látott vala, elbeszélé nekik, mondván: „az imádkozás után, melyet leborulva és szent György vértanú előtt az éjjel tarték, álom lepe meg s álmomban egy lábamnál fekvő oroslánt láttam, mely körmeivel rázott s mondá: „Kelj fel ember! mit alszol? szedd össze seregedet, indulj ellenséged ellen, ki most alszik és meggyőződ.“ Mit hallván, dicsőíték az Istent, mondván: Uram irgalmazz, Krisztus irgalmazz, Uram irgalmazz! Miatyánk!

„Tehát haladék nélkül utnak harczra indulának segítségét várva az égből szent György vitéz érdemeiért, ki őket oroslán a akban méltóztatott meglátogatni Azon

éjjel Ohtom serege, mely a mezőn hever vala, egymásra rohanva és hátat fordítva futásnak erede. Ohtomot pedig az ütközet helyén ölte meg Csanád serege, kinek fejét levágván a királyhoz vivék.“ . . . „Azután átkelvén a Tiszán, a királyhoz menének. Már akkor Ohtom feje a város tornya fölébe vala tűzve. S látván a király Csanádot, nagy örömmel örvende, de bajtársát Gyulat mindnyájak felett magasztalja vala.“

Gyula nevű vitéz ugyanis amint Ohtom a csataterén elesett, a harcz zaja között annak fejét leszegvén, ezt, mint vitézsége legmegfoghatóbb jelét, István királyhoz vivé, dicsekedvén, hogy Ohtemet ő ejtette el. Mire Csanád vitéz egész nyugodtan ezen kérdést veté fel:

„Ha a fejet a királynak elhozta, miért nem hozta el a nyelvet is az, ki a király ellenségét megölte?“

Gyula ugyanis a fejet bemutatván hazudott, azt állítva, hogy ő ölte meg a király ellenségét, midőn a fejet, hogy a király megnézze, levették és száját felnyitván, nyelvét nem találták: Gyulat a hazugságért a király udvarából kivetették, Csanádot pedig, miután a nyelvet tarsolyából kivette, a király felmagasztalta, kit is a királyi palota és Ohtom palotájának fejévé tőn. Így szóla ugyanis a király:

„Ezen naptól fogva a várost (Ohtom városát) nem Maros, hanem Csanád városának hívják; azért, hogy ellenségemet belőle kiöltöd: azon vármegye ispánja leszesz s azt magad nevérl fogod nevezni s Csanád-vármegyének hívják nemzedékről nemzedékre.“ . . .

Amint a király mondotta, úgy történt. Csanád vitéz nevét hirdeti most is édes hazánk egyik megyéje; Gyulának pedig, ki Ohtom leggyőzésének dicsőségét magáénak akará hazudni, maradt a mezzégyenyülés és gyalázat, — míg Ohtom szomorú sorsa fájdalmas bizonyíték arra, mily nagy bűnhődésök azoknak, kik a törvényes hatalom ellen fellázadva, a felsőbbbségi és alárendeltségi viszony kötelékét széttépni törekednek. Azért adjátok meg azt, m az Istené Istennek, és a mi a királyé a királynak.

Csanád Ohtom feletti győzelmében hűségesen szolgálta királyát, de nem feledkezett meg a küzdelem előtt tett fogadásáról sem; mert „azon helyre menvén, hol álmában az oroslánt látta vala, szent György tiszteletére monostort építe.“**) E monostort elpusztították ugyan a századok viharos mozgalmai, de Csanád vitéz szelleme mindig élni fog például ragyogván előttünk: mily forrón kell édes hazánk és királyunkhoz szívünk szeretetével ragaszkodnunk, ha veszedelem és megtámadtatások fenyegetnék őket.

KALÁSZAT.

— A tudomány mezején. —

XV.

Aristoteles kérdezettvén, hogy kicsoda őrizhetné meg a nagy titkokat? „Aki — úgy mond — a tüzes szentet is nyelvével érintheti.“

Diogenes: „Nagyon csodálatos, hogy az emberek még egy csuprot sem vesznek meg anélkül, hogy annak hangját meg ne próbálják; az embereknél pedig s a ba-

*) Szőreg — régen Csanád-, most pedig Torontál-megyében fekszik, közel Szegedhez.

**) Oroszlántól-Oroszlános falu csakugyan most is létezik Torontál megyében; — régen Csanádban.

rátok megválasztásánál, néha csak a kü'sövel, a hitvány mázzal is megelégednek. Az embert pedig csak beszédjéből lehet felismerni. — Ha tehát mielőtt megvennéd a három filléres csuprot, megkondatod, ha vajjon jó-e; — úgy az emberek megítélésében is, figyeld meg előbb, — hogy minő hangot adnak, hogy hogyan beszélnek.“

Az öregséget Ciceró az élet alkonyának mondja; — Menander földig görnyesztő sulyos tehernek; Euripides bölcsesség kövének; Ovidius kietlen télnek; Horatius a régi idők dicsérőjének; Bion minden bajok kikötőjének; Democritus az okosság virágának; Sophocles idő haladéknak; szt Tamás a napfény visszaverődésének; Sisen-na fél halálnak-semminex-senex; Seneca pedig gyógyít-hatlan betegségnek mondja.

Plinius: „Valamint senki sem látja a gólyákat jönni hanem, hogy már megérkeztek és senki sem látja eltávozni, hanem, hogy már eltűntek, mert t. i. éjjel és pedig nagy csendességgel teszik mindkettőt: úgy hasonló-kép senki sem veszi észre, hogy ifjusága telik, hanem, hogy eltűnt, és nem veszi észre az öregséget jönni, ha-nem, hogy már megjött.“

Körödy Endre.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

— **HETI KÖRSZEMLE.** **Itthon.** Az ápril 13-án összejött országgyűlés a vágvölgyi vasutvonal ügyének tárgyalásával kezdte meg működését. A főrendiek házára vonatkozó törvényjavaslat — a 21-es bizottság nem csekély fájdalomra — úgy látszik teljesen, minden változtatás nélkül, úgy mint azt a főrendek módosították, az országgyűlés által el lesz fogadva.

— **Róma.** Előkelő egyházi és világi német grandeur-ok várják az örök városban a német zarándok csapatok megérkezését. Valóban a németeknek kezdett sütni a „kegyelem napja,“ vezérférfiai mindinkább közelítenek a nagynevű XIII. Leo trónusához; ma-holnap be lesz töltve a kölni és a gnesen-poseni érseki szék. — *Deo Gratias!*

— **Belgium.** Lipót király rokonszenves levelet küldött ő Szentségének mnsr Ferrata brüsseli nunciussá való kineveztetése alkalmából. Megérdemli a jószívű király, hogy 50 éves születési évfordulóján mi is érte szívből jövő „tartsa Istent“ mondjunk!

— **Keleti dolgok.** Nem hiában közeledik az év, melyben „totus mundus vae clamabit“. . . . ágyuk dörögnek Aзиában, Afrikában, Amerikában. Hogy melyik világrészben miféle nép harcol, azt fölösleges itt említeni, mert mindenki tudja. A legfontosabb mindenesetre az angol-orosz mérkőzés, Afghanistan téres síkjain; mert a francziák Chinával szemben már a fegyverszünet stádiumához jutottak s így ez oldalról holmi békére számíthatunk; no aztán azt olvasom ki a sorok közül, hogy talán az amerikaiak sem akarják hosszúra nyújtani a játékot, de annál makacsabb lesz a harcz és sürűbb az áldozat az orosz Komaroff által — ki hadi tettéért urától rendjelt is kapott, tehát ne higj angol — már tényleg megkezdett a háboru. Az angol állása, kik a töröknél, szövetséges helyett, már mint hirdetik némely lapok, ko-

sarat is kaptak, mindenesetre kritikuskak nevezhető, főleg olyan trémázó Gladstone-féle emberek fősége alatt, de mindazonáltal a „jövő bizonytalan“. . . .

— **Egyleti élet.** Csik-Karczfalva, 1885. ápril 12. A csikmegyei rom. kath. tanító-egylet felcsiki fiókköre a jelen egyleti évben II. rendes közgyűlését e hó 9-én tartá meg Cs.-Madarason, az iskola helyiségében.

A gyűlés 8 óraker mondott „Veni Sancte“ és szt-mise hallgatás után vette kezdetét.

Ezek után Veress L. elnök üdvözölvén a gyűlésre szép számmal megjelent tagokat s rámutatván a gyűlés némely ferde kinövéseire, a tanácskozást megnyitottnak nyilváníttja.

Mielőtt a tanácskozás megkezdődött volna, főt. Murányi Kálmán sajnálattal jelenti, hogy főt. Péterffy József főesperes és egyházi tanfelügyelő ur betegsége miatt nem jelenhetik meg a gyűlésen, azért üdvözletét küldi a gyűlésnek általa. A gyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki sajnálatát a főesperes ur betegsége és meg nem jelenhetése felett.

Nyilvános tanítást tartottak a helybeli tanítók. Mindkét tanítás alapos és sokoldalú megbirálás után sikerültnek mondatott ki.

Felolvasást tartottak: Marthy Gy. az olvasókönyvek szerkesztéséről, Orbán M. a népiskolai közegészségügyről, Paláncz S. a törtek tanításáról.

A gyűlés az idő rövidsége miatt nem bocsátkozhatván azotoknak érdemleges tárgyalásába, megbirálás végett bizottságoknak adta ki.

A két első felolvasás megbirálására kineveztetett Földes József, Móricz Gyula és Veress Lajos, a harmadikra: főt. Murányi Kálmán, Marthy György, Imre János és Ferencz József.

Paláncz S. szavallta Szász K.-tól az „Angyal és Ördög“ czimű költeményt; szavallata eléggé sikerült.

László Albert egyesületi főjegyző hivatala alul felmentetvén, nyelvébe közfelkiáltás utján Ferencz József egyesületi aljegyző, aljegyzőnek pedig Holló Endre választott meg.

A „Baja vidéki rom. kath. néptanító-egylet“ választmányának azon átirata, melyben egy országos kath. tanügyi ingyen lap létesítéséhez hozzájárulni kéri egyesületünket, megbeszélés végett a nagygyűlésre tétetett át.

Indítványoztatott, hogy a megyei közigazgatási bizottság kerestessék meg aziránt, miszerint hasson oda, hogy ezentul a tanítók ne fuvar, hanem fuvardíjt kapjanak. Indokul hozatván fel, hogy a fuvar rendetlen előállítása oka legtöbbször és legtöbb helyen a tagok későn való jövetelének. Az indítvány elfogadtatott s a gyűlés megbizta elnökét, hogy a megyei kir. tanfelügyelő ur utján az ügy érdekében tegye meg a kellő lépéseket.

Végül örömmel vétetett tudomásul azon kijelentés, hogy főt. Balogh Ignác rákosi plebános alapító, Csiszér Adám rákosi, — Müller János szt. mihályi segédlelkészek, a taploczai tanítónő kisasszony és Puskás Tamás szt. tamási tanító az egyesület rendes tagjai kívánnak lenni.

Jövő gyűlés helyéül Taplocza jelöltetett ki. Tanítani

fog a helybeli tanítókon kívül László A. a legkisebb kö-zös többségről, felolvás Puskás T. szavai: Bartha I.

Altalában megjegyzem, hogy a gyűlés kezdetétől végéig emelkedett hangulatban folyt le.

Ferencz József,
egy. főjegyző.

— **Köszönet nyilvánítás.** Lövéte, 1883. április 14. Elmultak a kedves szép husvéti ünnepek. — Nagyon édesen emlékszem vissza rájuk. Mintha most is hallanám gyönyörű szép templomunkban roppant nagy számmal összegyűlt hiveink ajkáról az elragadó összhangzatban énekeit alleluják angyali hangját. Mintha most is lát-nám a szívben és lélekben a Megváltóval feltámadt hi-vek arczán vistsztükröződő örömet.

Mintha most is Marthával azon táradoznám, hogy a dicsőségesen halottaiból feltámadt megváltó asztalánál megvendégeljem a nagy számban ottan térdeplő hiveket. A gyönyörű szép ünnepek elrepültek, de magasztos em-lékeket hagytak hátra magok után. Az Isten háza iránti nemes jótékonyág nefelejts virágai azok, melyek hiveim szívében a vallásos érzelem szent harmatjával voltak öntözve. — Ezekről akarok említést tenni. Ezek iránti örö-memet szándékom röviden ecsetelni. Mert ha a kertész gyönyörködik az általa ápolt virágok szépségében, akkor a lelképásztornak legszebb osztályrésze e földi élet nehéz napjaiban, ha a krisztusi evangélium életető vizével táp-lált keblek erényvirágaiban gyönyörködhetik.

Ezen lelki örömmek és gyönyörűségnek hatása alatt írom e sorokat, és mondom köszönetet, vallásosan érző hiveim közül azoknak, kik a husvéti szent ünnepek alkalmával és a közelmúlt időkben a lövétei templomot, a mily értékes, ép oly szép adományokkal törekedtek ekiteni és szépíteni.

1) Tekintetes Székely Györgyné asszonyság Bras-sóból küldött két drága oltárpárnát, finom lenszövetű oltártakarót földszítve, alsó oltártakarókat. Két gyönyörű virágpokrókat a nagy oltárra, két virágtartó poharat. Ér-teke 80 frt. Fogadja a nemeslelkű asszonyság Lövéte hitközsége nevében kijelentett hálás köszönetemet.

Tartsa meg ezután is emlékében szülőfaluja temp-lomát, melynek falai között kezdette volt, mint kisgyer-mek először dicsérni a jó Istent.

2) György József kedvelt hivem és neje készítettek két minster szoknyát, és egy igen szép kék zászlót, mely daraboknak ára 40 frt

3) Özveggy Orbán Istvánné Budapestről hozatott megrendelés mellett 4 szent képet, szép nagy arany ke-rettel 40 frttal.

4) Özveggy Tokos Ferenczné hozatott Budapestről két szent képet 24 forinttal.

5) Lázár János készítet a templom csintermébe egy diszes kőkeresztet. Értéke 20 frt.

6) A középső malom-társulat a Krisztus koporsóra husvét 3-ad napján megszavazott 15 forintot.

7) A Krisztus koporsóra a husvéti szent ünnepek alatt a hivek adakoztak 6 frtot.

8) Tikosi Ferencz molnár és neje a templomhoz fejezető lépcsőzethez készítettek egy lámpát 10 frttal, a mely igen nagy szolgálatot teszen különösen az adventi időben.

Szent Bernárd mondja, hogy „Ki a jótévő adomá-nyát hálás elmével, őszinte és szelid szívvel nem fogad-ja, a kegyelem mívoltát sérti meg.“

Ennek tudatában köszönetet és hálát mondom fenn-írt jótévőknek, kik az Isten háza ékítésében egymással versenyeztek. — Legyen adományuk kedves az előtt, kinek házát diszíti. — Legyen a jótékonyágnak jutalma a menyország.

Mig a lövétei templomnak saját hivei ilyen pártolói lesznek, addig az soha szegény nem, hanem minden va-gyontalansága mellett is, nagyon gazdag lesz.

Jakab Lajos,
lövétei plébános.

— **Tudomásul** a ft papságnak és ügybarátoknak! A világszerte ismert szentéletű s tevékeny ferdiu ft. Bosco ev. János atya az általa alapított „Salesianus“ missio rend-ke főnöke nemrég igénytelenségemnek, mint rendje kooperatorának, egy nagybecsű levél kíséretében több száz forint értékű jótékony sorsjegyet küldött eladás végett — mit ezennel bátor vagyok a ft. papságnak s ügybarátok-nak becses tudomására hozni szíves megrendelés és to-vább hírelés végett.

Hogy mit czéloznak e jótékony sorsjegyek, feliratuk-ból is elég világos; „Lotterie de divers objects offerts au profit des classes du jour, du soir et du dimanche, au castro Pretorio á Rome et d'un orphanat“ — miknek megértésére szolgáljanak a következők. Rómában ugyanis XIII. Leo pápa szentséges atyánk megbízásából a fent nevezett ft. Atya a Castro Pretorio nevű új városrészb-en: Jézus szentséges szíve tiszteletére egy nagyszerű templomot emeltet hozzáépített oly árvaházzal, mely öt-száz ifjút legyen képes befogadni, kik bármely vallás és nemzetségből ott elhagyva találhatnak. Az említett mo-numentális építkezés már két év óta foly, de még nincs befejezve pénzhiány miatt, azért ő szentsége valamint az olasz kormány engedelmével a ft. rendfőnök atya egy jótékony sorsjátékot rendezett, mely által segítve megkez-dett művét, befejezhesse Isten dicsőségére s a szenvedő emberiség üdvére.

Kétféle sorsjegy van, vörös és sárga, a vörösnek ára 5 frt. a sárgának pedig 50 kr. o. é. minden sorsjegyen a vezető rendfőnök atya hiteles aláírása van. A nyeremény nem pénz, hanem különféle tárgyak arany és ezüsből sat. értekes anyagból áll, miket minden országból a sz. czél elérésére Turinba küldtek. *Az első húzás május hó-ban lesz!* — Lelkesítse a szíves olvasókat e jótékony sors-jegyek megvásárlására szent atyánk nemes szándéka s más nemzeteknek ez ügyben ritka buzgalma, valamint főin-dokként: Jézus dicsőségét s szenvedő embertársaink üd-vét, a mi hitetlen és szomorú napjainkban hathatósan előmozdítani.

Ne tekintse senki azt, ha vajjon nyer e valamit s mit, vagy nem? — hanem azon 5 frtot vagy esetleg 50 krt. melyet a vett sorsjegyre adott gondolja úgy, eltekint-ve a történhető értékes nyereménytől, mintha azt egy nemes alapítvány gyanánt adta volna Isten dicsősége s szen-vedő embertársai üdve előmozdítása céljából, minek ju-talma nem fog az Úrtól sem elmaradni! Hiszem, e tudosi-tásom nem maradand hatás nélkül azok részéről, kik Jézus sz. szíve és szenvedő embertársai iránt igazán érznek s anyagilag valamit a sz. czél elérésére tehetnek.

Kik megrendeléseket tesznek kérem azokat szívesked-jenek a hozzám beküldendő 5 frt. vagy esetleg 50 krhoz — a szerint a mint 5 frtos vagy 50 kros sorsjegyet akar-nak venni, az átküldendő sorsjegyért postabélyegre is 5 krt, mellékelni. Megrendelések eszközölhetők alulírtnál — Károly-Fehérvártt vár papnövelde, — Az első húzásokor kijöendő számokat tudatni fogom a t. olvasókkal a kellő

időben — ha valaki nyerne valamit, az az illető tárgyat posta útján tölem fogja megkapni.

A szent és fontos ügyet a t. olvasók becses figyelmébe és pártfogásába ajánlva tisztelettel vagyok

Bordeaux Feliczán Olivér,
IV. éves hittanhallgató.
Salesianus cooperátor.

IRODALOM.

— Megjelent: „**Uj Magyar Sion.**“ Egyháziroldalmi folyóirat. Szerkeszti Zádori János. XVI. évf. márcziusi (183) füzet. — Tartalma: Fmgu Simor J. elnöki megnyitó beszéde. — Oláh Miklós irodalmi foglalkozásai a külföldön. — Vuillot Lajos. — Karczolatok. — Gyarmatosítás és kereszténység. — Irodalom és művészet. — Vegyesek. — Ara egész évre 6 frt.

— „**Jó pásztor.**“ Egyházzónoklati folyóirat. — Szerkeszti és kiadja: Hajóssy Gy. Krizánt. V. évf. 6—7. füzet. E 127 lapra terjedő kettős füzet összesen 17 egyházi beszédet tartalmaz. Ara: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt Megrendelhető Rév-Komáromban.

— „**Virágcsokor a kath. gyermekkertből.**“ Hattler F. S. J. nyomán Tóth Mike, Jézus társaságának tagja. Második kiadás. Tartalma: Jó könyv. — Levél az Istentől. — A kisdéd Jézus. — Isten szülője, a legszentebb szüzanya Mária. — A szent Örzőangyal. — Gonzága szent Alajos. — Az istenfélő kapitány Bartoloma. Cyril a szent gyermek. — A szent életű Lataste Mária. — Szent Márton. — Limai szent Róza. — Szt Imre herceg. — Japán gyermekek. — Szt Teréz. — Szt Kázmér. Boldog Cousin Germana. — Szalézi szent Ferencz. — Magyar szent Erzsébet. — Baylon szent Páscál. — Szt Agnes. — Boldog Fáber Péter. — Szt Eulalia. — Sziénai szent Bernardin. — Szent Majorikus társaival együtt. — Sziénai szent Katalin. — Jellemvonások boldog Berchmans János életéből. — Ut a hazába. — Szerző évek óta foglalkozott azon eszmével, hogy a gyermekeknek oly olvasmányt kellene nyújtani, mely nemcsak felfogásukhoz mért és kellemes legyen, hanem egyszersmind a vallásos érzelmet bennök gerjessze és ápolja. Az eszme megvalósult s bátran elmondhatjuk, hogy e folyékony, kellemes irályu jeles munka irodalmunkban páratlan. Adja az Isten, hogy e 202 lapra terjedő, diszes kiállítású könyvecske legalább is ötven kiadásban jelenjék meg! Meleg ajálljuk. Ara 40 kr. Megrendelhető Kalocsán.

— „**Gondzú.**“ Szépirodalmi hetilap. Szerkeszti Mártonffy Frigyes. Kiadja Székely Aladár Budapesten. I. évf. 30 sz. Tartalma igen érdekes. Ara egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

— Előfizetési felhívás Bougaud Emil orleans-i püspöki helynök a **kereszténység és korunk** című művének V. és utolsó kötetére. Amit szerzőnk a négy első kötetben jobbra elméletileg fejtegetett, azt ez ötödik kötetben a gyakorlati életre alkalmazza. E kötet az egész műnek méltó koronája. Címe: „A keresztény élet.“ Valóban a keresztény élet codexe. Tárgyai: A hit; becsület; szentség; ima; gyónás; oltárszentség; utolsó kenet; menny; tisztítóhely; pokol; az egyház jövője stb. A legéletbevágóbb kérdések, melyeknek előadásában az előbbi kötetek szerzője magához hű maradt. Az V-ik kötet valamivel husvét után jelenik meg. Mind az öt kö-

tetre szóló általános tárgymutató lesz csatolva hozzá. Ara 1 frt 50 kr.; papövéndékeknek a megjelenésig 1 frt 20 kr. Gyűjtőknek minden 10 példány után tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Egyuttal van szerencsénk jelenteni, hogy a III. és IV. kötetek második kiadása is megjelent. — Az I. II. III. IV. kötetek második kiadású példányainak ára 2—2 frt. A III. és IV. kötet első kiadásából még néhány példány 1 frt 50 kr-áig kapható. Az I. és II. kötetek első kiadása teljesen elfogyott. Aki valamelyik kötetből csak egy példányt rendel, 15 kr. többlet beküldése mellett keresztökés alatt bérmentve kapja. Mindennemű megkeresést Spett Gyula szentszéki jegyzőhöz Nagyváradra kérünk intézni. A kötetek bekötéséhez izléssel kiállított táblák 70 kr-ával rendelhetők Gyagyovszky Károly n-várad-i könyvkötőnél. N-Várad, 1885. január 30. Dobos Lajos és Szentannai (Spett) Gyula l.sz. n. várad-megyei á'dozárok.

— Az „**Olvasókör**“ szépirodalmi regényfolyóirat 26-ik füzete megjelent, mely a „Gyémánt király“ című francia regény folytatását képezi. — A képes és diszes kiállítása kiadvány havonként 2-szer jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Mutatványszám mindenkinek ingyen és bérmentve küldetik, ki eziránt a kiadóhivatalhoz fordul, mely Budapesten Stáció-utca 31. szám alatt van.

— Epen most jelent meg, „**Botrányok-botránya röpiratokban.**“ Válaszul írta egy országgyűlési képviselő. Budapest 1885. Kiadta Szüts és Társa című röpirat. Ez a röpirat válaszul szolgál a mult napokban megjelent azon két röpiratra, a melyben a magyar papság igazságtalan és sértő támadásnak van kitéve. Ezen válasz sorba veszia vádpontokat s egyenkét semmit is meg azokat az ész és a történelem fegyverével. Jelesül kiemeli a főpapság hazafiságát, s nemzeti irányu politikáját; — kiemeli a magyar papságnak az 1848-iki alkotmány körüli érdemeit. — Visszautasítja azt a sértő értelmezését Schlauch püspök beszédének, mintha annak éle a képviseleti alkotmány ellen irányulna. — A papi javak politikai és nemzetgazdászati jelentőségét a századok tapasztalataiból kimutatja. — A kath. autonómia: kellő világításba helyezi — Simor János bíbornok hercegprímás magatartását megmagyarázza; Lonkay, Zimánly elleni insinuatiókat a maguk értékére szállítja. Ezen röpirat ára 60 kr. ajánljuk azt olvasóink figyelmébe.

A t. olvasó közönséghez! A „**Legsz. Rózsaf. királynéja**“ 1. száma e hó 20-án küldetik szét. Legyenek kegyesek figyelmökre méltatni annál is inkább, mert az abban közölt képekkel meglepetést kívántam szerezni. Ha mindazonáltal valaki nem kíváná megrendelni (ez évre 1 frt vagy 5 int.) eszedem azt a megfordított czim-szalag alatt a nyomdához visszaküldeni, hogy az illető nevet kitorölhessem. De teljesen bizom a hívők lelkiüdvé előmozdításában buzgólkodó ft papság jóakarátában, hogy önzetlen buzgóságomat és áldozatkészségemet méltányolja. P. Angelicus.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBŐL.

— **MEGHÍVÓ.** Az erd. r. kath. irod. társulat választmányára f. hó 26-án d. e. 11 órakor a szerkesztői helyiségben gyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.
AZ ELNÖKSÉG.

— **Utánzásra méltó szép tett.** Ft. Darvas János alesperes bácsi plebános ur az erd. r. k. irod. társulatnak, nemkülönben a most szervezkedő erdélyi közművelődési egyesületnek alapító tagja, minden szép, jó és nemes ügynek lelkes barátja, buzgó terjesztője, áldozatkész pártolója: a napokban **40 frtot** küldött be hozzánk az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat passzívának fedezésére segélyül. Midőn a nagylelkű adakozónak e szép tetteért a társulat nevében nyilvánosan is köszönetet mondani sietünk, nem tagadhatjuk meg magunktól az óhaj-tást: vajha a nemes, szép példa, közös ügyünk érdekében minél több buzgó követőre találjon. Mennyire szükség ez azt a t. társulati tagok a közelebb közzétett vál. gyűlési jegyzőkönyvekből eléggé ismerik. — **Az elnökség.**

— **Főigazgatói látogatás.** Folyó hó 14. 15-én szerencsénk volt ngs. **Pál Sándor** Kolozsvár tankerületi főigazgató urhoz, ki miután a helybeli nagygymsiumot vette vizsgálat alá, fennmaradt idejét a püspöki lyceum meglátogatására fordította. Valóban érdekes volt észlelni mily éber figyelem és tanügyi buzgósággal kíséri a sokszoros érdemű derék főigazgató úgy az egyes tanárok: mint a tanulók tudományval való foglalkozását... Isten áldása kísérelje minden utján, a fennkölt gondolkodásu, nemes férfit!

— **Nyilvános köszönet.** Lukács Béla orsz.-gyűlési képviselő ur ő nagysága templomunkat a közelebbi husvétünnep alkalmából egy igen díszes kiállítású és értékes négy rudu menyezettel, mult Karácsonkor pedig egy újabb szerkezetű harmonicus négy hangu oltárcsengéyyével volt szíves megajándékozni. Fogadjon ezen szép kegyeletos adományáért mindnyájunk halás köszönetét. kerjük is a jó Istent, hogy ő nagyságát szeretetreméltó kedves nejevel, kinek anygali jó szive és áldozatkész jótékonyága szintén oly széles körben ismeretes, Zalathnának, mint szülővárosának diszere és javára hosszú boldog éveken keresztül megtartsa. — **N. I.** zalathnai plebános.

— **Előző számunkban** meg emlékeztünk azon gyászról, mely nagys. és főt. **György István** apát-plebános s szebenvidéki főesperes urnak halálával egyházmegyénket érte. A boldogult egyházmegyei s társadalmi életünk egyik kiválóbb alakja volt. 1857-ben pappá szenteltetvén, mindjárt mint püspöki szertartó kezdte meg tevékeny papi pályáját, — ügybuzgó lelkiismeretes működését ez állásban püspöke a titkári tiszt ráruházásával s a pápai kamarási méltóság kieszközlésével jutalmazta csakhamar meg. Midőn pedig a hátszegi jövedelmező s tenkintetyes plebánia megürült, a boldogult lön annak lelkipásztora. — Mennyire felfogta itt állása méltóságát, mily odaadólag kívánta egyháza s hazája ügyeit szolgálni megmagyarázza azon körülmény, hogy kitartó, fáradhatlan buzgolkodás után leányiskolát állított fel Hátszegen, mely a hunyadmegyei s különösen a hátszegvidéki ma-

gyárságnak védve s öröme, s valódi missiót teljesít a tulnyomó nemzetiségi elemekkel szemben hazánk érdekében. — Mint szebenü plebános s esperes kiváló pontosságá, lelkiismeretessége által nyerte meg az intéző körök főképp pedig püspöke tiszteletét s szeretetét. S ez lesz élteének s érdemeinek is legszebb emléke. Béke hamvaira!

— **Gyászhir.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: **Hellmuth Ignác** mezőbándi róm. kath. plebános, a maga, valamint fivére **Hellmuth Gyula** bodzai m. kir. vámszedő; továbbá nagybátyja **Heinrich Ignác** cs. k. katonai plebános, ugyszintén számos közeli és távoli rokonok nevében fájdalommal tudatja a szerető jó édes anya, hü testvér özv. **Hellmuth Gyuláné** szül. **Heinrich Johannának** folyó hó 9-én reggeli 7 órakor, életének 65-ik évében, a haldoklók szentségének buzgó fölvétele után, végelgyengülésben történt gyászos kimúltát. Az elhunyt földi maradványai f. hó 11-én d. u. 3 órakor fognak a helybeli rom. kath. plebaniai lakból, a közös sir kertbe öröknyugalomra elkisérletni, lelkéért pedig az engesztelő szent mise-áldozat e hó 13-án d. e. 10 órakor fog az egek urának bemutatatni. Az örök világosság fényeskedjék neki! **M.-Bánd**, 1885. ápril. 9.

— **Pályázat.** Az Udvarhelymegye máréfalvi rom. kath. kántor tanítói állomásra — mely f. évi május hó elején betöltendő lesz, ezennel pályázat hirdettetik. Javadalma a hitközségtől: 80 kalangya ősz. 85 kalangya tavasz, 7 öl kemény tűzifa, 22 véka rozs, 25 véka zab; 708 négyszög öl szántó, 6 kat. hold s 91 négysz. öl rét, 1392 nsz. öl erdő, 20 frt ospora, 12 frt stóla, a tanítói alapból 5 frt 88 kr. a szent József társulattól 7 frt 70 kr. az ájtatos alapból: 2 frt 77 kr. Lakása áll: 2 szoba, 1 kamra s 1 pinczéből. Van továbbá alkalmas sertésöl és kettős istállóval ellátott csüre. A pályázók tanképesítő és erkölcsi bizonyítványaikát ápril hó 10-éig alulirothoz küldjék be, s lehetőleg személyesen is jelentkezzenek. A megválasztott kántor-tanító egy próbaév sikeres eltelte után leend véglegesen megerősítve. Máréfalván 1885. márcz. 25-én Via: Sz.-Udvarhely. Ráduly Lajos, isk. sz. elnök.

Christóf Ferencz-féle
szobapadozat-fényezés
máz lak

szagtalan és gyorsan szárad

Praktikus sajátságánál fogva és egyszerű kezelésmódja miatt igen alkalmas a szobapadozatok befestésére és lakirozására. Mindenki maga kezelheti. 5-6.

Próbák és használási utasítást nyerni Christoph Ferencz raktáraiban Berlinben és Prágában.

Vidéki raktára Gyulaishérvárt, Id. Misselbacher J. B. n. l.

Kiadja: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: **Dr. TÓDOR JÓZSEF.**
Szerkesztőtársak: **Dr. CSERNI BÉLA, Dr. SZUCHY BÉLA, STRAUBERT ÖDÖN, Dr. VERESS FERENCZ.**

Nyomatott a püsp. lycz. nyomd. gyorsajtóján Gyulafehérvárt.